

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

Authors' contribution/

Wkład autorów:

- A. Study design/
Zaplanowanie badań
- B. Data collection/
Zebranie danych
- C. Statistical analysis/
Analiza statystyczna
- D. Data interpretation/
Interpretacja danych
- E. Manuscript preparation/
Przygotowanie tekstu
- F. Literature search/
Opracowanie
piśmiennictwa
- G. Funds collection/
Pozyskanie funduszy

FUNDS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMMES 2007-2013 AND 2014-2020

ŚRODKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W REGIONALNYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH 2007-2013 I 2014-2020

Wojciech Pietrowski^{1(A,B,C,D,E,F,G)}

¹Jan Kochanowski University, Poland
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Polska

Citation:

Pietrowski, W. (2022). Funds of local government units in Regional Operational Programmes 2007-2013 and 2014-2020 / Środki jednostek samorządu terytorialnego w Regionalnych Programach Operacyjnych 2007-2013 i 2014-2020. *Economic and Regional Studies*, 15(1), 34-46. <https://doi.org/10.2478/ers-2022-0003>

ORIGINAL ARTICLE

JEL code: H72, O18

Submitted:

December 2021

Accepted:

February 2022

Tables: 2

Figures: 4

References: 21

ORYGINALNY ARTYKUŁ NAUKOWY

Klasyfikacja JEL: H72, O18

Zgłoszony:

grudzień 2021

Zaakceptowany:

luty 2022

Tabele: 2

Rysunki: 4

Literatura: 21

Abstract

Subject and purpose of work: The article concerns own contribution of local government units involved in the Regional Operational Programmes. The aim of the research is to assess the amount of own funds in the projects implemented under the ROP.

Materials and methods: The article analyses the secondary data obtained from the Local Data Bank, the data from the programme documents and available literature.

Results: As the study has shown, no significant differences were found in the disbursement of funds in different years. However, in the perspective 2014-2020, the amount of local governance units contribution is higher.

Conclusions: The regional distribution of the local government units resources in the particular regional programmes is strongly related to the total amount of the entire programme, but there is a noticeable variation between the perspectives. Still, local governance units own resources outweigh the national contribution.

Keywords: regional operational programme, regional programme financing, local government unit expenditure, national contribution

Streszczenie

Przedmiot i cel pracy: Przedmiotem artykułu są środki jednostek samorządu terytorialnego zaangażowane w ramach wkładu własnego w Regionalnych Programach Operacyjnych. Celem badań jest ocena poziomu zaangażowania tych środków w projekty realizowane w ramach RPO.

Materiały i metody: W artykule posłużono się analizą danych wtórnych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych, danych pochodzących z dokumentów programowych oraz dostępnej literatury.

Wyniki: W wyniku rozważań podjętych w artykule nie stwierdzono znaczących różnic w wydatkowaniu środków w poszczególnych latach. Jednak w perspektywie 2014-2020 wartość środków JST jest wyższa.

Wnioski: Podział regionalny wartości środków JST zaangażowanych w poszczególne programy regionalne jest dość mocno związany z całkowitą wartością całego danego programu oraz zauważalne jest zróżnicowanie między perspektywami. Środki JST przeważają w przypadku krajowych środków publicznych.

Słowa kluczowe: regionalny program operacyjny, finansowanie programu regionalnego, wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wkład krajowy

Address for correspondence/ Adres korespondencyjny: dr Wojciech Pietrowski (ORCID 0000-0002-5362-3768), Katedra Ekonomii i Finansów, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, ul. Uniwersytecka 15, 25-406 Kielce, Poland; phone: +48 (41) 349 65 46; e-mail: wojciech.pietrowski@ujk.edu.pl

Journal included in: ERIH PLUS; AgEcon Search; AGRO; Arianta; Baidu Scholar; BazEkon; Cabell's Whitelist; CNKI Scholar; CNPIEC – cnpLINKer; EBSCO Discovery Service; EBSCO-CEEAS; EuroPub; Google Scholar; Index Copernicus ICV 2017-2020: 100,00; J-Gate; KESLI-NDL; MyScienceWork; Naver Academic; Naviga (Softweco); Polish Ministry of Science and Higher Education 2021: 20 points; Primo Central; QOAM; ReadCube; Semantic Scholar; Summon (ProQuest); TDNet; WanFang Data; WorldCat.

Copyright: © The Authors, 2022. **Publisher:** John Paul II University of Applied Sciences in Białą Podlaską, Poland.

Introduction

Due to the amount of planning and implementation, Regional Operational Programmes (ROPs) have a direct impact on the region in which they operate. The beneficiaries of these programmes can be various units from both the private and public sector. Also, the fact that the regional programmes operate at the regional level makes the local government actively participate in their implementation. The support provided for the ROP influences the amount of the self-governance participation. However, it should be noted that obtaining the maximum financial aid should not be a goal in itself, but rather result from the current needs and capabilities of a given unit (Jurewicz, 2016). Having in mind the main source of financing of the projects implemented under the ROP, i.e. the European funds, one should not forget about the national contribution, the majority of which, however, is the own contribution of the project executors. Despite the maximum permissible level of the EU project funding of 85%, it is estimated that on average the actual level of the EU share in the local government funding is significantly lower (Poniatowicz, 2016). Hence, the article aims at assessing the amount of local government resources invested in the projects implemented under regional programmes in Poland. The study has been made on the basis of the financial data on all Regional Operational Programmes implemented in the area of particular voivodships. Due to the data availability, it covers the financial perspective 2007-2013 and 2014-2020 from the beginning to the end of 2020. The article analyses the secondary data obtained from the Local Data Bank, as well as the data from programme documents and available literature on the studied phenomenon. Furthermore, it presents a concise specification of Regional Operational Programmes and the local government units budget.

Specification of Regional Operational Programmes

The ROPs are implemented at the regional level. Hence, their preparation and implementation is within the competence of provincial governments, which allows for presenting these programmes as an example of significant decentralization of developmental processes in the state. The extent of the involvement of local governments in particular voivodships enables better identification of the needs of the regions (Pietrowski, 2018). Furthermore, the regional level at which European funds are invested contributes to the effectiveness of this process (Gers, 2020).

Wstęp

Regionalne Programy Operacyjne (RPO) z uwagi na poziom planowania i wdrażania bezpośrednio oddziałują na region w którym funkcjonują. Beneficjentami tych programów mogą być różne jednostki zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego. Natomiast sam regionalny poziom funkcjonowania programów stawia jednostki samorządu terytorialnego jako podmioty, które w aktywny sposób powinny uczestniczyć w realizacji programów regionalnych. Również obszary wsparcia przewidziane w RPO będą miały wpływ na poziom uczestnictwa JST. Należy zaznaczyć jednak, że pozyskanie jak największej ilości środków pomocowych nie powinno być celem samym w sobie, a wynikać z faktycznych potrzeb i możliwości danej jednostki (Jurewicz, 2016). Patrząc na główne źródło finansowania projektów realizowanych w ramach RPO jakim są fundusze europejskie nie można zapominać o wkładzie krajowym, którego większą część stanowi jednak wkład własny realizatorów projektów. Pomimo maksymalnego dopuszczalnego poziomu dofinansowania unijnego wynoszącego 85%, średnio szacuje się że rzeczywisty poziom dofinansowania samorządu terytorialnego jest znacząco niższy (Poniatowicz, 2016). Artykuł ma na celu ocenę poziomu zaangażowania środków jednostek samorządu terytorialnego w projekty realizowane w ramach programów regionalnych na obszarze Polski. Opracowania dokonano na podstawie danych finansowych dotyczących wszystkich Regionalnych Programów Operacyjnych realizowanych na obszarze poszczególnych województw. Okresem badania objęto perspektywę finansową 2007-2013 oraz 2014-2020 od początku do końca 2020 r., z uwagi na dostępność danych. Posłużono się analizą danych wtórnych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych, jak i analizą danych pochodzących z dokumentów programowych oraz dostępnej literatury z obszaru badanego zjawiska. W artykule przedstawiona została również syntetyczna charakterystyka Regionalnych Programów Operacyjnych oraz budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Charakterystyka Regionalnych Programów Operacyjnych

Wdrażanie RPO odbywa się na poziomie regionalnym. Kompetencje dotyczące przygotowania i realizacji programów regionalnych zostały powierzone samorządom województw, co pozwala przedstawiać programy te jako przykład znaczącej decentralizacji procesami rozwojowymi. Zaangażowanie samorządów poszczególnych województw w takim stopniu pozwala na identyfikację potrzeb poszczególnych regionów (Pietrowski, 2018). Natomiast poziom regionalny wdrażania środków europejskich przekłada się na efektywność tego procesu (Gers, 2020).

In the financial perspective 2007-2013, the ROPs were single-fund programmes financed from the European Regional Development Fund. Their objectives stemmed from voivodeship development strategies and were in line with the objectives of the National Strategic Reference Framework. A similar arrangement of priorities was assumed for each of the 16 Programmes, with the content and financial resources differentiated at the regional level. The basic objectives of the ROPs concerned increasing the competitiveness of particular regions and promoting sustainable development (Ministry of Regional Development, 2007). More than 25% of the total European Community funds allocated to all operational programmes were earmarked for the implementation of regional programmes in the perspective. The degree of decentralization of funding, with regards to the member states that joined the EU in 2004, was the highest in Poland, but definitely lower than in Germany or Italy (Kisiała, Bajerski, Stępiński, 2015).

In the perspective 2014-2020, as in the previous one, there are sixteen ROPs. However, for the first time these Programmes were double-funded with money coming both the European Regional Development Fund and the European Social Fund. Fifteen Programmes are implemented in less developed regions, with Mazowieckie being classified as a more developed one. Double funding enabled developing the programme objectives and increasing at the same time the complementarity and effectiveness of the interference, as well as establishing a closer strategic link between infrastructure and soft projects (Partnership Agreement, 2014).

The financing of particular operational programmes in the years 2007-2013 and 2014-2020, with regards to ERDF and ESF, is presented in Table 1.

W perspektywie 2007-2013 RPO były programami jednofunduszowymi finansowanymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Ich cele wynikały z wojewódzkich strategii rozwoju wpisując się jednocześnie w cele Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Założono podobny układ priorytetów w każdym z 16 Programów, różnicując na poziomie regionalnych ich zawartość i środki finansowe. Podstawowe cele RPO dotyczyły podnoszenia konkurencyjności poszczególnych regionów oraz promowania zrównoważonego rozwoju (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2007). Na wdrażanie programów regionalnych w powyższej perspektywie przeznaczono ponad 25% ogółu środków wspólnotowych przeznaczonych na finansowanie wszystkich programów operacyjnych. Poziom decentralizacji finansowania w porównaniu do krajów członkowskich, które przystąpiły w 2004 r. do UE był w Polsce największy, jednak zdecydowanie mniejszy niż w Niemczech, czy Włoszech (Kisiała, Bajerski, Stępiński, 2015).

W perspektywie 2014-2020 na poziomie regionalnym, podobnie jak w poprzedniej perspektywie, funkcjonuje szesnaście RPO. Jednak po raz pierwszych Programy te są dwufunduszowe z finansowaniem zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. Piętnaście Programów realizowanych jest w regionach słabiej rozwiniętych, jedynie mazowieckie zostało zakwalifikowane jako region lepiej rozwinięty. Dwufunduszowość dała możliwość programowania celów rozwojowych wpływając na wzrost komplementarności i efektywności interwencji, jak i ściślejszego strategicznego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich (Umowa Partnerstwa, 2014).

Finansowanie poszczególnych programów operacyjnych w latach 2007-2013 i 2014-2020 przedstawiono w Tabeli nr 1 uwzględniając podział na EFRR i EFS.

Table 1. Allocation for regional operational programmes in Poland for 2007-2013 and 2014-2020 (in EUR)

Tabela 1. Alokacja na regionalne programy operacyjne w Polsce na lata 2007-2013 i 2014-2020 (w euro)

Voivodeship Województwo	ROP 2007-2013 total allocation ERDF RPO 2007-2013 całkowita alokacja EFRR	ROP 2014-2020 / RPO 2014-2020		
		total allocation całkowita alokacja	including ERDF w tym EFRR	including ESF w tym EFS
1	2	3	4	5
Dolnośląskie	1 213 144 879	2 252 546 589	1 618 916 106	633 630 483
Kujawsko-pomorskie	951 003 820	1 903 540 287	1 368 083 592	535 456 695
Lubelskie	1 155 854 549	2 230 958 174	1 603 400 406	627 557 768
Lubuskie	439 173 096	906 929 693	651 814 747	255 114 946
Łódzkie	1 006 380 910	2 256 049 115	1 621 433 387	634 615 728
Małopolskie	1 290 274 402	2 878 215 972	2 068 587 710	809 628 262
Opolskie	427 144 813	944 967 792	679 152 913	265 814 879
Podkarpackie	1 136 307 823	2 114 243 760	1 519 517 194	594 726 566
Podlaskie	636 207 883	1 213 595 877	872 217 214	341 378 663

Pomorskie	885 065 762	1 864 811 698	1 340 249 168	524 562 530
Śląskie	1 712 980 303	3 476 937 134	2 498 891 499	978 045 635
Świętokrzyskie	725 807 266	1 364 543 593	980 704 066	383 839 527
Warmińsko-mazurskie	1 036 542 041	1 728 272 095	1 242 117 496	486 154 599
Wielkopolskie	1 272 792 644	2 450 206 417	1 760 975 177	689 231 240
Zachodniopomorskie	835 437 299	1 601 239 216	1 150 818 353	450 420 863
Mazowieckie	1 831 496 698	2 089 840 138	1 544 686 317	545 153 821
Total / Razem	16 555 614 188	31 276 897 550	22 521 565 345	8 755 332 205

Source: Own study based on the National Strategic Reference Framework 2007-2013, 2007 and the Partnership Agreement of 2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, 2007 oraz Umowa Partnerstwa, 2014.

The allocation for regional programmes in the perspective 2007-2013 was defined in the National Strategic Reference Framework 2007-2013 (Ministry of Regional Development, 2007), and for the perspective 2014-2020 in the Partnership Agreement (Partnership Agreement of 2014). Table 1 presents the financing of regional programmes by particular funds. There is a noticeable increase in the funding for ROPs in the current period, both from the ERDF itself and double funding regional programmes in the perspective 2014-2020. It turns out that the Mazowieckie Voivodeship was the largest beneficiary in the 2007-2013 period, and the Śląskie Voivodeship – in the 2014-2020. The ROP allocations were calculated following a specific methodology. In the perspective 2014-2020, more than 40% of the total amount allocated to Poland for the implementation of operational programmes concerned the funds meant for regional programmes. This shows that the instrument of progressive decentralization of the EU support is increasingly implemented, which on the one hand recognises the developmental role of the regions and, on the other hand, increases the responsibility for conducting own policy (Czykier-Wierzba, 2020). Furthermore, an increase in own resources in regional programmes in the total expenditure demonstrates the importance of the regions in the management of the European Union's structural intervention (Szlachta, 2018).

Depending on the category to which the region is assigned, there are different levels of the EU co-financing. In the perspective 2007-2013, all 16 regions were classified as less developed with a maximum ERDF co-financing level of 85% of eligible expenditure (Council Regulation (EC) No 1083/2006, 2006). In turn, in the perspective 2014-2020, fifteen regions were classified as less developed, with the Mazowieckie Voivodeship being classified as more developed. Therefore, in this region the maximum level of EU financing was 80%, whereas in the other – 85% (Regulation of the European Parliament and of the Council of the EU No 1303/2013, 2013).

The ROP funding has become an important tool for regional governance in supporting intraregional policy. Admittedly, regional programmes must be complementary to other operational programmes

Alokacja na programy regionalne w perspektywie 2007-2013 została określona w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013 (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2007), a dla perspektywy 2014-2020 w Umowie Partnerstwa (Umowa Partnerstwa, 2014). W Tabeli nr 1 przedstawiono finansowanie programów regionalnych w podziale na poszczególne fundusze. Widoczny jest wzrost środków na RPO w aktualnym okresie, zarówno w obszarze samego EFRR, jak i patrząc na dwufunduszowość programów regionalnych w perspektywie 2014-2020. Najwięcej środków w latach 2007-2013 otrzymało województwo mazowieckie, a w latach 2014-2020 śląskie. Alokacje na RPO wyliczono zgodnie z określoną metodologią. W perspektywie 2014-2020 ponad 40% ogólnej kwoty przyznanej Polsce na realizację programów operacyjnych stanowiły środki na realizację programów regionalnych. Potwierdza to postępujący proces decentralizacji zarządzania wsparciem unijnym co z jednej strony wzmacnia rolę regionów, a z drugiej zwiększa odpowiedzialność za prowadzoną politykę rozwoju (Czykier-Wierzba, 2020). Wzrost udziału środków na programy regionalne w całości alokacji świadczy również o istotności roli regionów w zarządzaniu interwencją strukturalną Wspólnoty (Szlachta, 2018).

W zależności od kategorii do której zaliczono region różne są poziomy dofinansowania ze środków UE. W perspektywie 2007-2013 wszystkie 16 regionów zakwalifikowanych zostało do kategorii słabiej rozwiniętych z maksymalnym poziomem dofinansowania EFRR 85% wydatków kwalifikowalnych (Rozporządzenie Rady WE nr 1083/2006, 2006). W perspektywie 2014-2020 piętnaście regionów zakwalifikowano do kategorii słabiej rozwiniętych, jedynie mazowieckie zaliczono do kategorii lepiej rozwiniętych. Dlatego też w regionie tym maksymalny poziom dofinansowania UE wyniósł 80%, a w pozostałych regionach 85% (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1303/2013, 2013).

Środki finansowe w ramach RPO stały się istotnym narzędziem regionalnych władz samorządowych wspierającym politykę intraregionalną. Co prawda programy regionalne muszą być komplementarne w stosunku do pozostałych programów operacyjnych oraz wpisywać się w szersze ramy polityki krajowej,

and fit into the broader framework of national policy; however, it is the regions that determine the directions of spending the EU funds in their area (Kisiała et al., 2015).

The research conducted so far in the area of the impact of the EU funds on the development of territorial units has shown a more significant impact on regions with a lower level of socio-economic development. However, taking into account the need to involve own resources as a contribution to projects causes that the absorption rate is higher in economically stronger units (Biczkowski, 2016). In the perspective 2007-2013, in most voivodeships, the highest absorption of the EU funds under the ROP was visible in the regional growth centres, i.e. voivodeship capitals. Only in two voivodeships, i.e. Pomorskie and Mazowieckie, a compensatory trend could be observed. At the same time, it should be noted that the assessment of the spatial orientation of interventions at the intra-regional level in individual voivodeships was difficult due to the overlapping variables of the polarization and equalization model (Kisiała et al., 2015).

Specification of the local government unit financial resources

In the three-tier model of governance, local government stands for a union of inhabitants of communes, districts and voivodeships. Its functioning is related to the implementation of regional tasks prepared by voivodeships and the local dimension projects forwarded by communes and districts in order to ensure the development of a given area, as well as to meet the collective needs of the population (Jastrzębska, 2012).

Finances of local government units comprise the public revenues raised by communes, districts, provinces, and the resources arising from their operations within the available legal procedures. The literature presents them as the processes of collecting and distributing public funds. Thus, the purpose of the local government budget existence is providing financial resources in the amount that meets the demand of public and social services provided by the local government subsector (Jastrzębska, 2012).

The budget of a local government unit is an annual plan of revenue and expenditure as well as revenue and expenditure of a given unit. Its implementation is based on the budget resolution (*Public Finance Act*, 2009). It is a complex institution created by legal standards relating to the principles of planning the revenue and expenditures of the unit and the principles of handling the accumulated monetary resources. Furthermore, it concerns planning, implementation and control competences in managing the budget. The budgets of particular territorial self-government units differ in the sources and types of their revenue, the tasks financed from the budget, as well as the structure of revenues and

jednak to regiony określają kierunki wydatkowania środków unijnych w ich obszarze (Kisiała i in., 2015).

Prowadzone dotychczas badania w obszarze oddziaływania funduszy unijnych na rozwój jednostek terytorialnych pokazują istotniejsze oddziaływanie na rejony o niższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Patrząc jednak na konieczność zaangażowania środków własnych w ramach wkładu własnego do projektów powoduje, że możliwości absorpcji są większe w jednostkach silniejszych ekonomicznie (Biczkowski, 2016). W perspektywie 2007-2013 w większości województw najwyższą absorpcją środków wspólnotowych w ramach RPO cechowała regionalne ośrodki wzrostu, czyli stolice województw. Jedynie w dwóch regionach – pomorskim i mazowieckim można było zauważyć tendencję wyrównawczą. Należy zaznaczyć przy tym, że ocena przestrzennego ukierunkowania interwencji na poziomie wewnątrzregionalnym w poszczególnych regionach była utrudniona z uwagi na nakładające się cechy modelu polaryzacyjnego i wyrównawczego (Kisiała i in., 2015).

Charakterystyka środków finansowych jednostki samorządu terytorialnego

Samorząd terytorialny w modelu trójsektorowym stanowi obligatoryjny związek mieszkańców gmin, powiatów i województw. Jego funkcjonowanie związane jest z realizacją zadań o charakterze regionalnym przez województwa oraz zadań o charakterze lokalnym przez gminy i powiaty w celu zapewnienia rozwoju danego obszaru, jak i zaspokojenia potrzeb zbiorowych ludności na tym obszarze (Jastrzębska, 2012).

Finanse jednostek samorządu terytorialnego to publiczne zasoby pieniężne gmin, powiatów, województw oraz operacje tymi zasobami i normy prawne je regulujące. Ujęcie przedmiotowe stawia je jak procesy gromadzenia i rozdysponowywania środków publicznych. Celem finansów samorządu terytorialnego jest zapewnienie środków finansowych w takiej wielkości aby można było zapewnić zapotrzebowanie na usługi publiczne i społeczne świadczone przez podsektor samorządowy (Jastrzębska, 2012).

Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów danej jednostki. Jego podstawę realizacyjną stanowi uchwała budżetowa (*Ustawa o finansach publicznych*, 2009). Jest on instytucją złożoną tworzoną przez normy prawne odnoszące się do zasad planowania dochodów i wydatków jednostki oraz zasad postępowania ze zgromadzonymi zasobami pieniężnymi, jak i kompetencje do podejmowania decyzji planistycznych, realizacyjnych i kontrolnych w zakresie gospodarki budżetowej. Budżety poszczególnych JST różnią się źródłami i rodzajem dochodów, zadaniami finansowanymi z budżetu, jak i strukturą dochodów i wydatków. Natomiast budżety

expenditures. On the other hand, local government budgets follow the same procedure of drafting, passing, executing and, at the final stage, approving stages in their implementation (Sawicka, 2013).

The budget revenue is a significant element of the system of local government finance because it affects the ability of local government units to perform public tasks (Dworakowska, 2018). Revenues can be classified according to different criteria. One of them is the division resulting from legislation, which divides revenues into own, general subsidies and targeted subsidies (Wilk, 2015). Local government can carry out its own tasks if it has its own stable and efficient resources. Also, the amount of this share influences the independence of decision-making (Bień, 2017). It is mainly the own income that determines the financial stability of municipalities (Rogalska, 2020). The revenues of regional government units are differentiated by their sources, which is most evident when juxtaposing individual units with each other rather than the calculating average shares (Pietrowski, 2020).

Local government expenditures represent the scope and type of public tasks performed by a given unit. They can be divided into own tasks, commissioned tasks, material or financial assistance provided to other local government units, as well as the implemented programmes financed by the European Union or other non-refundable foreign funds. In addition to meeting current social needs, expenditures also determine the socio-economic development of a given regional governmental unit (Wilk, 2015).

When defining the budget of territorial government unit, it is worth mentioning their financial independence, i.e. the right to decide on the amount and structure of revenues, expenditures, proceeds and spendings, as well as to create and execute the budget of the unit (Rogalska, 2016). As indicated by the provisions of the Law on Public Finance, the expenditures of regional units can be allocated to the programmes financed with the participation of the European funds (*Law on Public Finance*, 2009).

Self-government units funds as the source of financing of the ROP

Figure 1 presents cleared expenditures under the regional operational programmes that were financed from the budget of local government units. It shows the amounts of the settled expenditures which present the actual costs of the implemented projects. The figure shows two financial perspectives, i.e. 2007-2013 and 2014-2020. The focus on the 5-year period at the beginning of each perspective was intended to standardize and compare the data for the two periods, and resulted from the availability of numerical data.

samorządów łączy jednakowa procedura opracowywania ich projektów, uchwalania, wykonywania, a na końcowym etapie zatwierdzania wykonania (Sawicka, 2013).

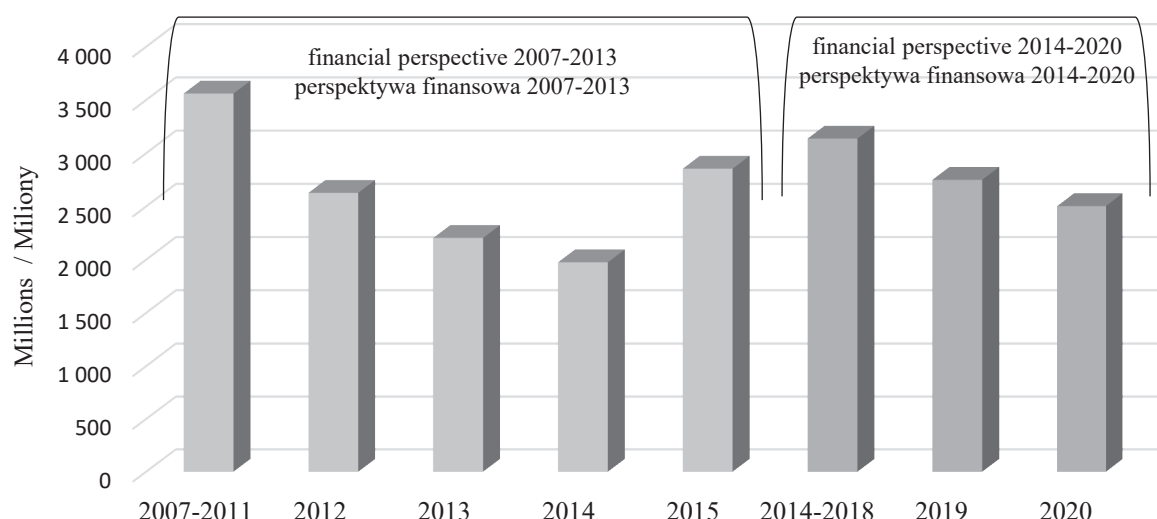
Dochody budżetowe są ważnym elementem systemu finansów jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ oddziałują na zdolność JST do wykonywania zadań publicznych (Dworakowska, 2018). Dochody można klasyfikować według różnych kryteriów. Jednym z nich jest podział wynikający z przepisów ustawodawczych, dzielący dochody na własne, subwencje ogólne i dotacje celowe (Wilk, 2015). Samorząd lokalny może realizować zadania własne, jeżeli posiada stabilne i wydajne źródła dochodów własnych. Również wysokość tego udziału ma wpływ na samodzielność podejmowania decyzji (Bień, 2017). To głównie dochody własne decydują o stabilności finansowej gmin (Rogalska, 2020). Dochody JST są zróżnicowane z uwagi na ich źródła, co jest najbardziej widoczne przy zestawieniu ze sobą poszczególnych jednostek, a nie wyliczanych średnich udziałach (Pietrowski, 2020).

Wydatki budżetu samorządu terytorialnego stanowią konsekwencję zakresu i rodzaju wykonywanych przez daną jednostkę zadań publicznych. Można je podzielić na zadania własne, zlecone, na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządowych, jak i na realizację programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej lub innych bezzwrotnych środków zagranicznych. Poza stopniem zaspokojenia bieżących potrzeb społecznych wydatki decydują również o rozwoju społeczno-gospodarczym danej JST (Wilk, 2015).

Charakteryzując budżet JST warto wspomnieć o ich samodzielności finansowej, czyli prawie do decydowania o wysokości i strukturze dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów, a także do tworzenia i wykonywania budżetu danej jednostki (Rogalska, 2016). Patrząc na zapisy ustawy o finansach publicznych wydatki JST mogą być przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (*Ustawa o finansach publicznych*, 2009).

Środki JST jako źródło finansowania RPO

Na Rysunku 1 zostały przedstawione rozliczone wydatki kwalifikowalne w ramach regionalnych programów operacyjnych, które finansowane były ze środków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego. Posłużono się kwotami rozliczonych wydatków kwalifikowalnych z uwagi na przedstawienie za ich pomocą faktycznych kosztów realizowanych projektów. Rysunek przedstawia dwie perspektywy finansowe 2007-2013 i 2014-2020. Zastosowanie 5-letniego okresu na początku każdej z perspektywy miało na celu ujednolicenie i porównanie danych dotyczących tych dwóch okresów, a wynikało z dostępności danych liczbowych.

Figure 1. Funds of local government units settled under eligible expenditure of the ROP in the financial perspective 2007-2013 and 2014-2020 (in million PLN)

Rysunek 1. Środki jednostek samorządu terytorialnego rozliczone w ramach wydatków kwalifikowalnych RPO w perspektywie finansowej 2007-2013 i 2014-2020 (w mln zł)

Source: Own study based on the data from the Local Data Bank (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

It is vital to keep in mind that the early years of the financial perspectives, i.e. the years 2007-2011 and 2014-2018 shown in the figure, present negligible values of cleared expenditures. As a rule, the programme documents are negotiated and approved of during the initial period. After the approval of the Regional Operational Programme, it is possible to select and implement the projects, with subsequent financial settlement. Having in mind the incurred expenditures, one should also remember about the n+2 rule (*Council Regulation (EC) No 1083/2006, 2006*), which was in force for the perspective 2007-2013, and the n+3 rule (*Regulation (EC) No 10303/2013 of the European Parliament and of the Council, 2013*) for the perspective 2014-2020. With these provisions, it is possible to settle with the EC the expenditure incurred in the first case until the end of 2015, and in the other one – until the end of 2023. Such a settlement methodology affects the data presented in the figure, as the period 2021-2023 is not included.

Despite the juxtaposition of the initial years of programming into 5-year periods, the settled expenditures do not differ significantly from the other 1-year periods. This results from presenting in the study the expenditures that had to be incurred and accounted for earlier. However, thanks to such a presentation of data, the study shows the actual funds used within the ROP. When comparing the ROP 2007-2013 and the ROP 2014-2020, one can see that, in the five-year perspective, more own resources of territorial self-government units were invested in the ROP 2007-2013. However, in subsequent years, this amount is greater in the current perspective. Still, the share of territorial governance units resources did not change significantly in both programming periods.

W przypadku przedstawionych na rysunku lat 2007-2011 i 2014-2018, należy mieć na uwadze, że początkowe lata perspektyw finansowych charakteryzują się znikomymi wartościami rozliczanych wydatków. Z reguły w tym czasie negocjowanie i zatwierdzane są dokumenty programowe. Po zatwierdzeniu Regionalnego Programu Operacyjnego można przystąpić do wyboru projektów po zrealizowaniu których następuje rozliczenie wydatków. Patrząc na ponoszone wydatki należy pamiętać również o obowiązującej dla perspektywy 2007-2013 zasady n+2 (*Rozporządzenie Rady WE nr 1083/2006, 2006*) oraz dla perspektywy 2014-2020 zasady n+3 (*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 10303/2013, 2013*). Dzięki tym zapisom możliwe jest rozliczanie z KE wydatków poniesionych w pierwszym przypadku do końca 2015 roku, a w drugim do końca 2023 roku. Wpływa to również na dane przedstawione na rysunku, ponieważ okres 2021-2023 nie został ujęty.

Pomimo zestawienia początkowych lat programowania w okresy 5-letnie rozliczone wydatki nie odbiegają znacząco od pozostałych okresów jednorocznych. Sytuacja ta jest wynikiem przedstawienia w pracy wydatków, które musiały zostać wcześniej poniesione i rozliczone. Jednak dzięki takiemu ujęciu danych w pracy przedstawiono faktyczne środki wykorzystane w ramach RPO. Porównując RPO 2007-2013 oraz RPO 2014-2020 można stwierdzić, że środki JST w pierwszych pięciu latach programu w większym stopniu zaangażowano w RPO 2007-2013. Natomiast patrząc na kolejne lata wielkość środków jest większa w aktualnej perspektywie. Jednakże w ramach obu okresach programowania udział środków JST nie uległ znaczącym zmianom.

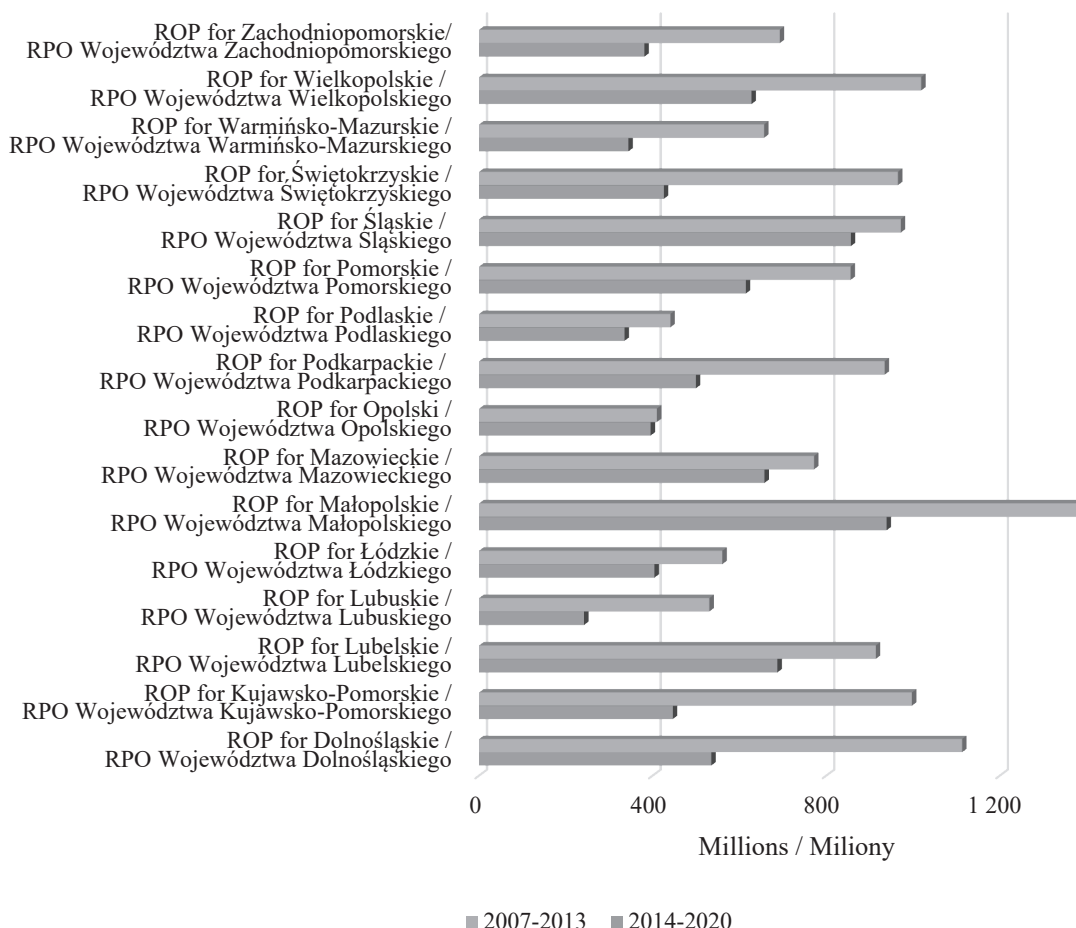

This proves that the share of territorial self-government units in the implementation of programmes of both perspectives has been maintained.

Figure 2 shows the budget resources of local government units in the 2007-2013 and 2014-2020 perspectives broken down into operational programmes of 16 voivodeships.

Świadczy to o utrzymującym się poziomie udziału środków budżetowych JST w realizacji programów z obu perspektyw.

Na Rysunku 2 przedstawiono środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego w perspektywach 2007-2013 i 2014-2020 w podziale na programy operacyjne 16 województw.

Figure 2. Funds of local government units settled under 16 ROPs in the financial perspective 2007-2013 and 2014-2020

Rysunek 2. Środki jednostek samorządu terytorialnego rozliczone w ramach 16 RPO w perspektywie finansowej 2007-2013 i 2014-2020

Source: Own elaboration based on the data from the Local Data Bank (<https://bd1.stat.gov.pl/>).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bd1.stat.gov.pl/>).

Figure 2 shows differences of regional government units' contribution in particular regional operational programmes. The value of funds in particular regions varies, starting from the Lubuskie, Podlaskie and Opolskie Voivodships as regions with the lowest contribution to the ROPs funds to the Małopolskie Voivodship, where the own share is the highest. When analyzing the above figure, one should bear in mind that in the case of the perspective 2014-2020, expenditures for the years 2021-2023 are still to be settled, which will increase the expenditures financed from the regional government units budgets. Therefore, the disbursements within the local government units funds presented in the figure are

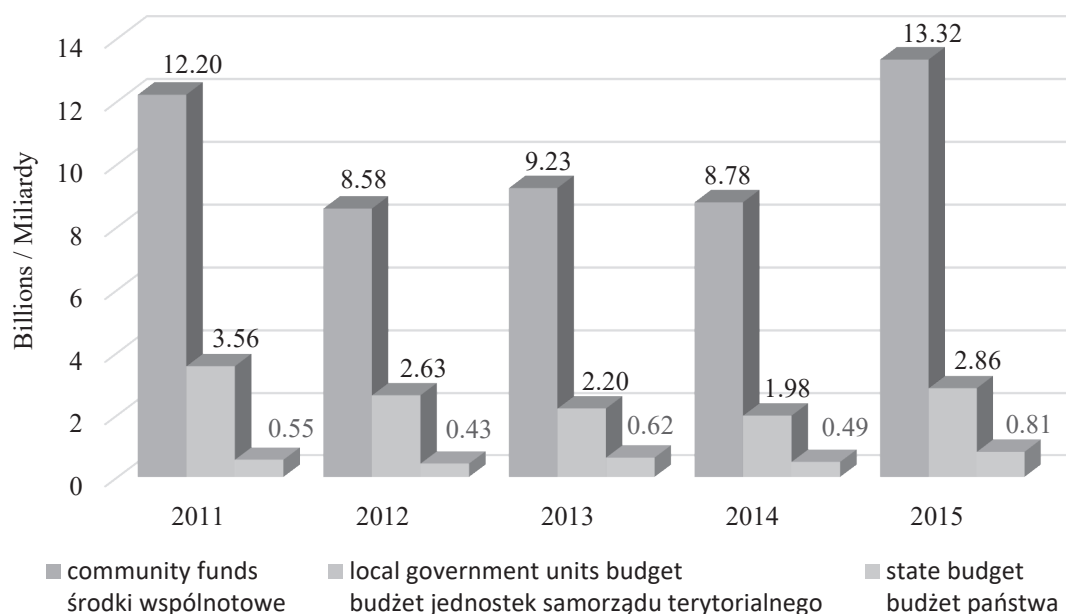
Na Rysunku 2 ukazano zróżnicowanie zaangażowania środków JST w poszczególnych regionalnych programach operacyjnych. Wartość środków w poszczególnych regionach jest różna, począwszy od województwa lubuskiego, podlaskiego i opolskiego jako regionów o najmniejszej wartości środków w RPO. Aż do województwa małopolskiego, gdzie wartość środków jest największa. Analizując powyższy rysunek należy mieć na uwadze, że w przypadku perspektywy 2014-2020 pozostają do rozliczenia wydatki w latach 2021-2023, co spowoduje wzrost wartości wydatków finansowanych z budżetów JST. Dlatego też przedstawione na rysunku wydatki w ramach środków JST są zdecydowanie wyższe w zakończonej perspektywie

definitely higher in the completed perspective 2007-2013. In the case of the Opolskie Voivodeship, when comparing both perspectives, own contribution at the end of 2020 was similar to the former one. Differences between the regions most likely result from the different regional self-government units' shares and the different total value of particular regional programmes.

In order to enable a comparison between regional self-government units own funds with the financing coming from other sources, the paper analyses the funds coming from the European Union, state budget and self-government units. The sources of financing were divided into financial perspectives. Figure No. 3 presents selected sources of financing for the ROP in 2007-2013, while Figure 4 shows selected sources of financing for the ROP 2014-2020.

2007-2013. W przypadku województwa opolskiego wartość środków na koniec 2020 roku porównując obie perspektywy była podobna. Zróżnicowanie między regionami najprawdopodobniej wynika z różnej skali udziału JST oraz różnej wartości ogólnej poszczególnych programów regionalnych.

W celu umożliwienia porównania wysokości środków JST z wysokością środków z innych źródeł w pracy zestawiono środki wspólnotowe, środki budżetu państwa ze środkami JST. Dokonany został podział źródeł finansowania na perspektywy finansowe. Na rysunku nr 3 przedstawiono wybrane źródła finansowania RPO w latach 2007-2013, natomiast na Rysunku 4 wybrane źródła finansowania RPO 2014-2020.

Figure 3. Financing of the ROP 2007-2013 broken down by the funds coming from the European Union, local government units budgets and the state budget (in billion PLN)

Rysunek 3. Finansowanie RPO 2007-2013 w podziale na środki wspólnotowe, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa (w mld zł)

Source: Own study based on the data from the Local Data Bank (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

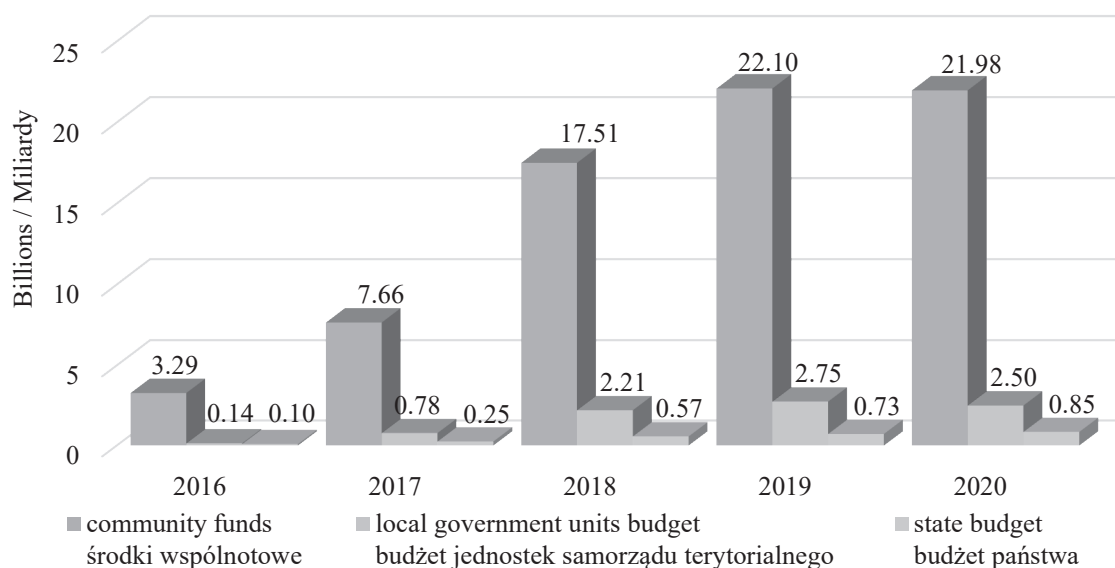
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Figure 3 presents the co-financing sources for the ROP 2007-2013. The main source of co-financing are the EU funds; however, within the framework of national public financing, regional government units contribution dominates over the state budget means. This arrangement is visible in all the years shown in Figure No. 3. An analysis of particular years and the amount of funds takes into account the fact that the year 2011 also includes the data concerning financing from earlier years of the perspective. However, the available data does not make it possible to isolate only the year 2011. In 2012-2014, slight fluctuations in individual sources of financing can be observed but a significant increase of funds is visible in 2015, which

Na Rysunku 3 przedstawiono źródła dofinansowania RPO 2007-2013. Główne źródło dofinansowania stanowią środki wspólnotowe, natomiast w ramach finansowania publicznego krajowego mamy zdecydowaną przewagę środków JST nad środkami z budżetu państwa. Układ ten występuje we wszystkich latach przedstawionych na rysunku nr 3. Patrząc na poszczególne lata i wysokość środków, należy pamiętać, że rok 2011 zawiera również wartości z wcześniejszych lat tej perspektywy. Z uwagi na dostępność danych nie było możliwe wyodrębnienie jedynie roku 2011. W latach 2012-2014 obserwujemy niewielkie wahania poszczególnych źródeł finansowania. Znaczny wzrost nastąpił natomiast w roku

is a consequence the ending perspective and the year 2015 being the billing time.

2015, co stanowi konsekwencję kończącego się okresu, a rok ten był ostatnim w którym można było rozliczyć środki.

Figure 4. Financing of the ROP 2014-2020 by EU funds, local government units budgets and state budget (in PLN billion)

Rysunek 4. Finansowanie RPO 2014-2020 w podziale na środki wspólnotowe, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz budżetu państwa (w mld zł)

Source: Own study based on the data from the Local Data Bank (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Figure 4 presents the sources of the ROP financing in the perspective 2014-2020. It shows the 5-year period of the perspective due to the data availability and its comparability to the data presented in Figure No. 3. As indicated, there has been an increase in the cleared eligible expenditure in the area of all the presented sources. As in the previous perspective, the European Union funds dominate. On the other hand, one can see a progressive increase in local government own expenditure over the years. The level of the 2019-2020 expenditures should be maintained until 2023, which is the final settlement period of the presented perspective. It can also be observed that regional government units contribution outweigh the state budget funds.

The data presented in Figures 3 and 4 show an increase in expenditures coming from various sources of finance as the perspective unfolds. On the one hand, this results from the fact that the figures show cleared eligible expenditures, i.e. the units implementing projects first have to incur expenditures in order to be able to settle them. On the other hand, it may indicate that expenditures are shifted to the final years of the presented financial perspectives. The first years of both the perspectives 2007-2013 and 2014-2020 were devoted to the preparation of the programming documents. Only then were the expenditures implemented. Such a correlation of data is not visible in the process of allocating the EU funds due to the extended settlement periods for each

Na Rysunku 4 przedstawiono źródła finansowania RPO w perspektywie 2014-2020. Ujęto okres 5-letni perspektywy z uwagi na dostępność danych oraz porównywalność do danych przedstawionych na rysunku nr 3. Na przestrzeni lat wyidać wzrost rozliczonych wydatków kwalifikowalnych w obszarze wszystkich przedstawionych źródeł. Podobnie jak w poprzedniej perspektywie dominują środki wspólnotowe. Natomiast widać jest postępujący wzrost wydatków na przestrzeni lat. Wydatki na poziomie lat 2019-2020 powinny utrzymać się do roku 2023, czyli końcowego okresu rozliczeniowego przedstawionej perspektywy. Obserwujemy również przewagę środków budżetu JST nad środkami budżetu państwa.

Dane przedstawione na Rysunkach 3 i 4 wskazują na wzrost wydatków w ramach różnych źródeł finansowania wraz z trwaniem perspektywy. Wynika to z jednej strony z przedstawieniu na wykresach wydatków kwalifikowalnych rozliczonych, czyli podmioty realizujące projekty najpierw muszą ponieść wydatki, aby móc je rozliczyć. A z drugiej wskazuje na przesunięcie wydatków na końcowe lata przedstawionych perspektyw finansowych. Pierwsze lata zarówno w przypadku perspektywy 2007-2013, jak i 2014-2020 zostały poświęcone na przygotowanie dokumentów programowych i nie realizowano wówczas wydatków. W wydatkowaniu środków nie jest to aż tak widoczne w procesie wydatkowania środków unijnych z uwagi wydłużone okresy rozliczeniowe każdej perspektywy. W konsekwencji okres

perspective. Consequently, the period of planning the next perspective overlaps with the final settlement of the ongoing one.

In order to compare the amount of self-government contribution to the implementation of regional programmes with the expenditures incurred by the units, an analysis was carried out. (Table 2.). Due to the significance of own revenues in shaping the expenditures of self-government units, the table below compares the total funds involved in the implementation of regional programmes with own revenues of the units.

planowania kolejnej perspektywy nakłada się z końcowym rozliczaniem trwającej.

W celu odniesienia wysokości środków JST zaangażowanych w realizację programów regionalnych do wydatków ponoszonych przez samorząd dokonano analizy przedstawionej w Tabeli 2. Z uwagi na duże znaczenie dochodów własnych w możliwości kształtowania wydatków JST zestawiono również w poniższej tabeli środki zaangażowane w realizację programów regionalnych z dochodami własnymi jednostek.

Table 2. Funds of the local government units invested in the ROP with regards to their expenditures and own revenues broken down by regions (in % share)

Tabela 2. Środki JST zaangażowane w RPO w odniesieniu do wydatków JST ogółem oraz dochodów własnych JST w podziale na regiony (w udziale %)

Voivodeship Województwo	Share of local government units, funds cleared within the ROP in relation to their total expenditures Udział środków JST rozliczanych w ramach RPO w odniesieniu do wydatków JST ogółem		Share of local government units, funds cleared within the ROP in relation to their own income Udział środków JST rozliczanych w ramach RPO w odniesieniu do dochodów własnych JST	
	2007-2013	2014-2020	2007-2013	2014-2020
1	2	3	4	5
Dolnośląskie	1.18%	0.42%	2.16%	0.75%
Kujawsko-pomorskie	1.65%	0.51%	3.86%	1.14%
Lubelskie	1.53%	0.78%	4.54%	2.17%
Lubuskie	1.77%	0.57%	4.14%	1.24%
Łódzkie	0.78%	0.40%	1.59%	0.77%
Małopolskie	1.46%	0.66%	3.24%	1.42%
Mazowieckie	0.40%	0.24%	0.65%	0.39%
Opolskie	1.43%	1.00%	3.22%	2.14%
Podkarpackie	1.53%	0.57%	4.58%	1.55%
Podlaskie	1.28%	0.65%	3.29%	1.59%
Pomorskie	1.17%	0.58%	2.41%	1.16%
Śląskie	0.76%	0.47%	1.37%	0.86%
Świętokrzyskie	2.54%	0.83%	7.08%	2.18%
Warmińsko-mazurskie	1.48%	0.55%	3.95%	1.40%
Wielkopolskie	1.03%	0.43%	2.09%	0.85%
Zachodniopomorskie	1.30%	0.50%	2.79%	0.99%

Source: Own study based on the data from the Local Data Bank (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Before analysing the data presented in Table 2., it is necessary to refer to the methodology for calculating the % values for the purpose of this paper. The data concern two financial perspectives and, while in the period 2007-2013 all the ROP expenditures are settled and presented, the perspective 2014-2020 does not include the expenditures that will be settled in the 2021-2023 period. The total expenditures and own revenues of government units for the 2007-2013 and 2014-2020 periods were also included in the comparison. The visible differences between the financial perspective are largely a consequence of settling expenditure under the perspective 2014-2020

Poprzedzając analizę danych przedstawionych w Tabeli 2 należy odnieść się do metodologii wyliczenia wartości % na cele tejże pracy. Dane dotyczą dwóch perspektyw finansowych, w przypadku okresu 2007-2013 przedstawiono rozliczenie wszystkich wydatków poniesionych w RPO, natomiast perspektywa 2014-2020 nie obejmuje wydatków, które będą rozliczane w latach 2021-2023. Do porównania przyjęto również wydatki ogółem oraz dochody własne JST dotyczące okresów 2007-2013 i 2014-2020. Widoczne różnice między perspektywami finansowymi w dużej mierze będą konsekwencją rozliczania do końca 2023 roku wydatków w ramach perspektywy

by the end of 2023. However, looking at the % share of the government units funds involved in the ROP in total expenditures, it is small. The highest share is visible in the Świętokrzyskie Voivodship and the lowest in Mazowieckie and Śląskie. This share is more than twice as high as the expenditure of the local governance units' own income. The above-average proportion in the case of Świętokrzyskie (over 7%) should be pointed to. The least change is visible in the case of the Mazowieckie Voivodeship.

Conclusions

The paper presents the spending of funds of local government units in two perspectives. As it was noted, the disbursement in individual years does not differ significantly. However, it should be noted that, when the whole perspective is analysed, the value of local self-government units contribution in the perspective 2014-2020 is higher than in the 2007-2013. Looking at the regional division, the value of local self-government units funds invested in particular programmes is closely related to the total value of the whole regional programme. The differences between the two perspectives are visible, but it should be noted that in the case of the perspective 2014-2020, the figures show the data until the end of 2020, and the deadline for expenditure eligibility is December 2023. The lack of inclusion of all the expenses from the perspective 2014-2020 does not allow for a clear comparison of individual regional programmes implemented under the two different financial perspectives. Still, the ROPs structure shows a decisive share of the European Union funds, which is followed by local government units contribution dominating the national funds. In both perspectives, local shares are definitely higher than the funds from the central state budget. This also proves a greater involvement of the local government as the public sector in the implementation of regional programmes. It should be remembered that the money local that self-government units contribute to the projects co-financed from the European funds must be generated and included in the units' budgets. It is an expense which the unit must incur providing at the same time the source of its coverage. Looking at the share of expenditures in regional programmes in the total local government budget finances, one can see a small contribution. Still, it should be borne in mind that this is one of many areas which are financed under the self-government sector budgets.

2014-2020. Patrząc jednak na % udział środków JST zaangażowanych w RPO w wydatkach ogółem jest on niewielki. Największy udział występuje w regionie świętokrzyskim, a najmniejszy w mazowieckim i śląskim. Udział ten jest ponad dwukrotnie większy, jeżeli wydatki te odniesiemy do dochodów własnych jednostek. Uwagę zwraca również ponadprzeciętna proporcja tego zestawienia w przypadku regionu świętokrzyskiego (ponad 7%). Najmniejszą zmianę widać w przypadku województwa mazowieckiego.

Podsumowanie

W pracy zostało przedstawione wydatkowanie środków jednostek samorządu terytorialnego w dwóch perspektywach. Jak zauważono wydatkowanie środków w poszczególnych latach nie różni się znacząco. Należy jednak zaznaczyć, że jeżeli spojrzymy na całość danej perspektywy, w perspektywie 2014-2020 wartość środków JST jest wyższa niż w perspektywie 2007-2013. Patrząc na podział regionalny wartość środków JST zaangażowanych w poszczególne programy jest dość mocno związana z całkowitą wartością całego danego programu regionalnego. Widać zróżnicowanie między oboma perspektywami, jednak należy zaznaczyć, że w przypadku perspektywy 2014-2020 na rysunkach przedstawiono dane do końca 2020 r, a okres kwalifikowalności wydatków to grudzień 2023. Brak ujęcia wszystkich wydatków z perspektywy 2014-2020 nie pozwala jednoznacznie porównać między sobą poszczególnych programów regionalnych realizowanych w dwóch różnych perspektywach finansowych. Patrząc na strukturę RPO mamy oczywistą dominację środków wspólnotowych, natomiast środki JST zdecydowanie przeważają w przypadku krajowych środków publicznych. W obu perspektywach ich udział jest zdecydowanie wyższy niż udział środków z budżetu centralnego państwa. Świadczy to również o większym zaangażowaniu samorządu terytorialnego, jako sektora publicznego w realizację programów regionalnych. Należy pamiętać, że środki JST zaangażowane jako wkład do projektów współfinansowanych z funduszy europejskich muszą zostać wygospodarowane, a zarazem ujęte w budżecie jednostki. Jest to wydatek, który jednostka musi ponieść zapewniając jednocześnie źródło jego pokrycia. Patrząc na udział wydatków dotyczących programów regionalnych w wydatkach budżetowych JST ogółem widać niewielki udział, natomiast należy mieć na uwadze, że jest to jeden z bardzo wielu obszarów które są finansowane w ramach budżetów sektora samorządowego.

References / Literatura:

1. Biczkowski, M. (2016). Fundusze unijne wdrażane poprzez regionalne Programy Operacyjne jako neo-endogeniczny czynnik rozwoju obszarów wiejskich. *Studia Obszarów Wiejskich*, 41, 63-81. <https://doi.org/10.7163/SOW.41.4>
2. Bień, W. (2017). Ocena kondycji finansowej gmin województwa małopolskiego w latach 2007-2016. *Studia Ekonomiczne*, 345, 45-62.
3. Czykier-Wierzba, D. (2020). *Pomoc z unijnych funduszy polityki spójności dla polskich regionów w latach 2004-2020*. W: A. A. Ambroziak, A. D. Szypulewska-Porczyńska (red.), *Polska w Unii Europejskiej – od stowarzyszenia do piętnastolecia członkostwa* (s. 123-143). Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
4. Dworakowska, M. (2018). Dochody budżetowe jednostek samorządu terytorialnego z perspektywy absorpcji funduszy unijnych. *Optimum. Economic Studies*, 3(93), 51-62. <https://doi.org/10.15290/oes.2018.03.93.05>
5. Gers, O. (2020). Porównanie wsparcia dla Polski od Unii Europejskiej w ramach finansowania 2007–2013 i 2014–2020. *Catallaxy*, 5(1), 5-7. <https://doi.org/10.24136/cxy.2020.001>
6. Jastrzębska, N. (2012). *Finanse Jednostek Samorządu Terytorialnego*, Warszawa: Wolters Kluwer.
7. Jurewicz, D. (2016). Dług samorządu – bodziec czy bariera absorpcji środków europejskich? *Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny*, 2, 231-249. <https://doi.org/10.14746/rpeis.2016.78.2.19>
8. Kisiała, W., Bajerski, A., Stępiński, B. (2015). Realizacja Regionalnych Programów Operacyjnych: Analiza profili absorpcji funduszy unijnych w układzie centrum-peryferie. *Studia Oeconomica Posnaniensia*, 3(8), 113-130.
9. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (2014). *Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020*, Warszawa.
10. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (2007). *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, Warszawa.
11. Pietrowski, W. (2018). *Finansowe instrumenty polityki regionalnej w Polsce*. Toruń: Wyd. A. Marszałek.
12. Pietrowski, W. (2020). Income structure of communes of the Świętokrzyskie Voivodship in 2009-2018. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6(4), 9-16. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-4-9-16>
13. Poniatowicz, M. (2016). Stabilność finansowa jednostek samorządu terytorialnego w aspekcie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej i zmian w systemie dochodów samorządowych. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 125, 7-23. <https://doi.org/10.18276/epu.2016.125-01>
14. Rogalska, J. (2016). *System podatkowy jako narzędzie rozwoju lokalnego*. W: E. Łyżwa (red.), *Państwo polskie wobec współczesnej rzeczywistości gospodarczej – wyzwania ekonomiczne, społeczne, etyczne* (s. 217-249). Kielce: UJK w Kielcach.
15. Rogalska, J. (2020). Władztwo podatkowe i jego wpływ na budżety gminne. *Studia Prawno-Ekonomiczne*, 116, 233-251. <https://doi.org/10.26485/SPE/2020/116/13>
16. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.*
17. *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.*
18. Sawicka, K. (2013). Rola Regionalnych Izb Obrachunkowych w procedurze uchwalania i kontroli wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego. *Przegląd Prawa i Administracji*, XCIII(3515), 49-71.
19. Szlachta, J. (2018). Terytorializacja jako wyzwanie polityki rozwoju – perspektywa europejska. *Studia KPZK PAN*, 184, 10-19.
20. *Ustawa z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych*, Dz.U. 2009 nr 157, poz. 1240 z późn. zm.
21. Wilk K. (2015). Wydatki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego w Polsce w latach 2006-2012 – wybrane zagadnienia. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 408, 250-260. <https://doi.org/10.15611/pn.2015.408.21>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>) allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.